

la majoria dels seus membres, ha de regular l'organització i les atribucions del Consell de Govern, així com l'Estatut personal dels seus membres.»

«Article 46.

1. Correspon al Consell de Govern elaborar el pressupost de la Comunitat Autònoma, i a l'Assemblea Regional examinar-lo, esmenar-lo, aprovar-lo i controlar-lo.

2. El pressupost té caràcter anual, i la seva periodicitat s'ha d'ajustar a la dels pressupostos de l'Estat; el Consell de Govern l'ha de presentar a l'Assemblea amb una antelació mínima de dos mesos a la data d'inici de l'exercici corresponent.

3. S'hi han d'incloure totes les despeses i els ingressos dels organismes i les entitats que integrin la Comunitat Autònoma, i també s'hi ha de consignar l'import dels beneficis fiscals que afectin tributs que corresponen a la Comunitat.

4. El pressupost de la Comunitat Autònoma s'ha d'elaborar amb criteris homogenis, de manera que sigui possible la seva consolidació amb els pressupostos generals de l'Estat.

5. Si la Llei de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma no és aprovada abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, queda prorrogada automàticament la de l'exercici anterior fins que no s'aprovi el nou pressupost.»

Disposició final única.

Aquesta reforma de l'Estatut d'autonomia entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 15 de juny de 1998.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

14062 *LLEI ORGÀNICA 2/1998, de 15 de juny, per la qual es modifiquen el Codi penal i la Llei d'enjudiciament criminal.* («BOE» 143, de 16-6-1998.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La denominada violència de carrer ha esdevingut en un dels fenòmens més rellevants per a la convivència ciutadana al llarg dels últims anys. Els mitjans de comunicació i els més diversos fòrums de reflexió i debat polític i social han deixat constància de la gravetat d'aquesta nova forma de terrorisme, vista la seva capacitat extraordinària per alterar la pau social. D'altra banda, aquest impacte social s'ha vist accentuat per la sensació,

estesa àmpliament, de la impunitat amb què han actuat els seus responsables, en qui concorria moltes vegades la condició de ser joves en procés de formació.

La resposta de les institucions democràtiques a aquest fenomen ha de ser necessàriament multidireccional, serena i ajustada. Només d'aquesta manera resultarà compartida àmpliament, compatible amb l'escrupolós respecte de les llibertats públiques i, en definitiva, eficaç per preservar la convivència pacífica dels ciutadans. Aquesta resposta ha de preveure, conseqüentment, l'impuls de l'educació en els valors democràtics, el foment de les mesures que facilitin la inserció dels joves en el teixit socioeconòmic i laboral i la perfecció dels sistemes de prevenció i investigació dels cossos de policia. Però tampoc no s'ha de descuidar la necessitat de completar i ajustar les normes reguladores de l'actuació del sistema punitiu.

Aquestes mesures legislatives atenen justament aquest últim aspecte. No se'ls ha d'imputar, per tant, desdeny o oblit de mesures d'una altra índole. Tampoc no tenen pretensió d'exhaustivitat en el mateix pla normatiu. Són, simplement, el resultat d'una reflexió atenta a l'experiència pràctica i elaborada amb la mirada posada en l'objectiu d'aconseguir el consens més ampli possible.

II

D'aquesta manera, els partits polítics democràtics presents en el Pacte de Madrid han assolit un ampli acord per dur a terme reformes concretes del Codi penal i de la Llei d'enjudiciament criminal que proporcionin als jutges i magistrats instruments més clars i efectius per defensar els drets i llibertats dels ciutadans davant les agressions derivades de la violència de carrer, clarament reprovables en una societat democràtica, i a les quals, tanmateix, no resulten aplicables les previsions legals relatives als delictes de terrorisme que conté el nou Codi penal (secció segona del capítol V del Títol XXII del seu Llibre II).

Aquestes reformes constitueixen una posició comuna dels partits polítics democràtics presents en el Pacte de Madrid, per tal d'aconseguir una garantia més efectiva dels drets i llibertats dels ciutadans, amenaçats per aquestes conductes de violència i intimidació de carrer.

III

El Codi penal vigent, aprovat per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, és una obra recent els pressupòsits de la qual no han de ser ara modificats. No s'efectua, per això, cap derogació, ni cap canvi de les solucions normatives que s'hi proposen. L'objecte d'aquesta reforma es limita, així, a complementar les regulacions ja vigents, fent més clara i efectiva la defensa dels drets i llibertats dels ciutadans, en els casos en què es veuen amenaçats per l'actuació dels grups violents o les persones del seu entorn.

D'aquesta manera, la reforma del Codi penal que s'introdueix consta de les quatre innovacions següents:

a) La incorporació, com a nou apartat 4 de l'article 514, d'un precepte que sancioni específicament la celebració d'actes que impedeixin o pertorbin greument el desenvolupament d'una reunió o manifestació lícita (actes dels quals són paradigma les denominades contra-manifestacions).

La necessitat d'aquesta previsió legal sembla evident, ja que, encara que la Constitució reconeix i empara els drets de reunió i manifestació (que regula la Llei orgànica 9/1993, de 15 de juliol), és notori que encara existeixen casos en què els ciutadans no poden reunir-se ni mani-

festar-se lliurement, ja que l'exercici d'aquests drets cívics es condiciona, es restringeix o s'anulla, segons els casos, per les amenaces, coaccions o actes de violència que individus intolerants efectuen contra ells.

En garantia d'aquests drets democràtics s'ha definit aquest nou delictes, que és una plasmació específica de les coaccions lesives de drets fonamentals sancionades en el segon paràgraf de l'article 172 del Codi penal vigent (respecte del qual és tipus especial), i amb el qual es recupera, encara que de forma més matisada i flexible, una regulació que es va incorporar al nostre Codi penal, per primera vegada, amb la Llei orgànica 4/1980, de 21 de maig, de reforma del Codi en matèria de delictes relatius a les llibertats d'expressió, reunió i associació.

b) La introducció, com a nou apartat 5 de l'article 514, d'un precepte específic que tipifiqui la convocatòria i la celebració de reunions o manifestacions prèviament suspeses o prohibides, sempre que hi concorrin finalitats que coincideixin amb les que són pròpies de les bandes armades, organitzacions o grups terroristes.

Aquest precepte concreta, per al cas de les reunions i manifestacions més perilloses, el delictes de desobediència genèrica de l'article 556 del Codi vigent, si bé amb les importants precisions que s'expressen a continuació. El propòsit del legislador és, en efecte, limitar la sanció penal, de conformitat amb els principis de fragmentarietat i última «ratio» propis d'aquest ordenament, a les conductes més greus. Per això es limita la sanció penal, en primer lloc, als actes de convocatòria o celebració de reunions o manifestacions prèviament suspeses o prohibides, que són aquelles en les quals, segons explícita la Llei orgànica reguladora del dret de reunió, «hi ha raons fundades que es poden produir perturbacions de l'ordre públic, amb perill per a persones o béns». I, en segon lloc, el tipus es limita, encara dins d'aquestes, a aquelles específiques reunions o manifestacions en les quals concorrin les finalitats pròpies i característiques de les bandes armades, organitzacions o grups terroristes, segons resulta de les expressions amb les quals es delimita aquesta tendència típica («subvertir l'ordre constitucional o alterar greument la pau pública»). Aquestes expressions, en efecte, descriuen molt precisament, tant en el Codi penal de 1995 (així s'empren de manera directa en els articles 571 i 577 i, per referència, en els articles 574 i 575), com en la literatura científica i la jurisprudència espanyola, l'ànim tendencial propi i característic de la delinqüència terrorista, ja que «subversió de l'ordre constitucional» significa (gramaticalment, però també per interpretacions històriques, contextuals i fins i tot de dret comparat) la destrucció violenta de l'Estat democràtic i de les seves institucions, mentre que «alterar greument la pau pública» implica una situació qualitativament diferent (per la seva específica gravetat) de l'alteració de l'ordre públic sancionada penalment, de tal manera que es posin en qüestió els mateixos fonaments de la convivència democràtica.

c) L'ampliació de l'àmbit de persones protegides davant les amenaces terroristes en l'article 170 del Codi penal vigent, que passa a convertir-se en l'apartat primer d'aquest article. Al seu text vigent, aquest precepte estableix una punició específica per a les amenaces que es dirigeixen «a atemorir els habitants d'una població, grup ètnic, o un ampli grup de persones», i tinguin la gravetat suficient per a això. S'enquaden aquí, específicament, les amenaces terroristes dirigides a col·lectius.

Amb la reforma es pretén detallar els àmbits més significatius de protecció d'aquest precepte, especificant que és objecte d'aquesta tutela qualsevol agrupació, col·lectiu o conjunt de persones que s'amenaci genèricament, amb la gravetat necessària per aconseguir-ho,

i amb indeterminació de la persona concreta en qui es pugui actualitzar el contingut de l'amenaça.

d) La creació d'un segon apartat a l'article 170, en què se sanciona el reclam públic d'accions violentes per part de bandes armades, organitzacions o grups terroristes, i amb el qual es pretén cobrir un àmbit d'impunitat detectat entre les amenaces (que no s'apliquen a les genèriques o de subjecte passiu indeterminat) i l'apologia (que, en la concepció del Codi penal de 1995, només es castiga com a forma de provocació a un delictes específic), d'inexcusable atenció.

En efecte, una de les finalitats prioritàries dels violents és l'atemoriment de la societat, per a la qual cosa reiteren actes de desordres públics, violència de carrer, intimidacions i amenaces. Davant la gran majoria d'aquests actes, el Codi penal atorga a la societat protecció suficient, cosa que no es pot dir respecte d'alguns comportaments genèrics d'intimidació que es duen a terme mitjançant l'anunci o el reclam d'actuació de grups terroristes, intimidacions que se situen tècnicament entre l'amenaça i l'apologia, sense que es correspongui estrictament amb cap d'aquestes figures delictives.

IV

El contingut d'aquesta Llei inclou també dues reformes específiques de la Llei d'enjudiciament criminal, dirigides a intensificar l'aplicabilitat dels judicis ràpids en l'ordre penal, encara que en àmbits ja previstos per la Llei. D'aquesta manera, es disposa la modificació dels apartats segon i tercer de l'article 790.1 d'aquella Llei, per imposar tràmits abreujats en casos en els quals, fins ara, només eren facultatius. Se subratlla així la decidida voluntat del legislador d'agilitar els processos penals, en el convenciment que una justícia més ràpida s'adequa millor a les seves finalitats constitucionals i atén més complidament els interessos socials.

Article primer.

S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 514 del Codi penal, en els següents termes:

«4. Els que impedeixin el legítim exercici de les llibertats de reunió o manifestació, o pertorbin greument el desenvolupament d'una reunió o manifestació lícita seran castigats amb la pena de presó de dos a tres anys o multa de dotze a vint-i-quatre mesos si els fets es duen a terme amb violència, i amb la pena d'arrest de set a vint-i-quatre caps de setmana o multa de sis a dotze mesos si es cometen mitjançant vies de fet o qualsevol altre procediment il·legítim.»

Article segon.

S'afegeix un nou apartat 5 a l'article 514 del Codi penal, en els següents termes:

«5. Els promotors o directors de qualsevol reunió o manifestació que convoquin, facin o que intentin fer de nou una reunió o manifestació que hagi estat prèviament suspesa o prohibida, i sempre que amb això pretenguessin subvertir l'ordre constitucional o alterar greument la pau pública, es castiguen amb les penes de presó de sis mesos a un any i multa de sis a dotze mesos, sense perjudici de la pena que pugui correspondre, si s'escau, conforme als apartats precedents.»

Article tercer.

Es modifica l'article 170 del Codi penal que queda redactat en els termes següents:

«1. Si les amenaces d'un mal que constitueix delictes van dirigides a atemorir els habitants d'una població, grup ètnic, cultural o religiós, o col·lectiu social o professional, o qualsevol altre grup de persones, i tenen la gravetat necessària per aconseguir-ho, s'imposen respectivament les penes superiors en grau a les previstes a l'article anterior.

2. Es castiguen amb la pena d'arrest de set a divuit caps de setmana, o multa de sis a dotze mesos, els que, amb la mateixa finalitat i gravetat, reclamin públicament la comissió d'accions violentes per part de bandes armades, organitzacions o grups terroristes.»

Article quart.

Es modifica el paràgraf segon d'article 790.1 de la Llei d'enjudiciament criminal, que queda redactat en els termes següents:

«No obstant això, tan aviat com el jutge d'instrucció consideri que existeixen elements suficients per formular l'acusació per haver-se practicat, si s'escau, les diligències a les quals es refereix l'apartat 3 de l'article 789, el trasllat de les actuacions al ministeri fiscal i a les parts acusadores s'ha de fer immediatament, fins i tot en el mateix servei de guàrdia del jutjat d'instrucció.»

Article cinquè.

Es modifica el paràgraf tercer de l'article 790.1 de la Llei d'enjudiciament criminal, que queda redactat en els termes següents:

«Efectuat el trasllat a què es refereix el paràgraf anterior, el ministeri fiscal, en consideració a les circumstàncies de flagrancia o evidència dels fets, alarma social produïda, detenció de l'imputat o assegurament de la seva posada a disposició judicial, ha de presentar en l'acte el seu escrit d'acusació i la sollicitud d'obertura immediata del judici oral, amb citació simultània per celebrar-ho.»

Disposició adicional única.

Els articles 4 i 5 d'aquesta Llei tenen caràcter de llei ordinària.

Disposició final única.

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 15 de juny de 1998.

JUAN CARLOS R.

14063 LLEI ORGÀNICA 3/1998, de 15 de juny, de modificació de la Llei orgànica del règim electoral general. («BOE» 143, de 16-6-1998.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Com a conseqüència de la conveniència política de reduir les despeses excessives generades per les convocatòries electorals, la Llei orgànica 13/1994, de 30 de març, va modificar diversos articles de la Llei orgànica de règim electoral general (LOREG), incorporant-hi una sèrie de mesures dirigides a disminuir directament o indirectament les despeses de les campanyes.

La periodicitat fixada legalment per a la celebració de les eleccions municipals i autonòmiques, compreses en l'article 42.3 de la LOREG, i de les eleccions al Parlament Europeu fa que en determinats anys coincideixin en un breu espai temporal les convocatòries d'uns i altres processos electorals, la qual cosa provocaria un solapament de les seves respectives campanyes i en duplicaria pràcticament, de manera innecessària, el cost, tant de les institucionals com de les entitats polítiques concurrents.

Així, l'any 1999 es produirà la coincidència d'aquests processos electorals les dates de celebració dels quals correspondrien al 23 de maig i 13 de juny, respectivament.

Per tot això es fa necessari emprendre la corresponent reforma de la Llei orgànica del règim electoral general que permeti l'acumulació i la celebració conjunta de les esmentades eleccions en aquells anys en els quals coincideixin aquests processos electorals.

Article únic.

S'afegeix la disposició següent a la Llei orgànica del règim electoral general:

«Disposició adicional cinquena.

En el supòsit que en el mateix any coincideixin dins un període no superior a quatre mesos eleccions locals, eleccions a assemblees legislatives de comunitats autònomes que van celebrar les eleccions el quart diumenge del mes de maig de 1995, amb les eleccions al Parlament Europeu, els decrets de convocatòria s'han d'expedir el dia cinquanta-cinquè anterior a la data en què han de tenir lloc les eleccions al Parlament Europeu, per assegurar-ne la celebració simultània. Els esmentats decrets s'han de publicar l'endemà d'haver estat expedits al "Butlletí Oficial de l'Estat" o, si s'escau, en el "Butlletí Oficial" de la comunitat autònoma corresponent i entren en vigor el mateix dia d'haver estat publicats. Els mandats dels membres de les corporacions locals s'acaben en tot cas el dia anterior al de celebració de les eleccions següents.»

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 15 de juny de 1998.

JUAN CARLOS R.